

Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. Procuratura regească

(Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori neîncercate se refuză —
Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir peti 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă, rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Problema misiunilor

De diaconul Dr. Gheorghe Comșa

Biserica noastră din fericire nu are mulți oameni despre care să se poată spune, că ar fi stăpâniți de necredință cronică în fața problemei misiunilor în complexul ei. Vor avea unii îndoeli de o clipă, că biserica noastră nu se poate avânta în împrejurările de azi la duhul adevăratului misionarism. Asemenea îndoeli nu este de dorit să se cuibărească între noi cu nici un preț.

Noi avem tăria convingerii. O mărturisim, că precum învierea lui Isus din morți este confirmată între altele și prin verificarea făcută de necredinciosul Toma, — astfel și învierea bisericii noastre la o viață mai activă poate să fie constatată de puțini credincioșii, cari pipăind pulsul vieții noastre bisericești s'ar convinge, că această biserică tocmai în zilele noastre desvoltă cea mai aprigă activitate misionară.

Nu este o invenție a susținea o teză ca aceasta în favoarea bisericii noastre. Niciodată țara românească n'a fost năpădită de mai multe credințe religioase ca astăzi. Ce e mai mult: s'au ivit rătăcirile peste rătăcirile în timpul din urmă și acele rătăcirile sânt primejdioase atât pentru neam cât și pentru legea noastră ortodoxă. Biserica noastră, fără a avea mijloacele materiale suficiente, face eforturi uriașe pentru a feri sufletul poporului nostru de otrava străină, ce se strecoară sub formă religioasă. Străjerii credinței strămoșești stau la datoria lor și astfel sântem feriți și de primejdia internaționalismului și a tuturor ideilor cosmopolite și subversive, care încearcă să-și croiască alvie la noi în țară.

Ori, eforturile acestea dovedesc, că biserica noastră este stăpânită de duhul misionarismului. Fără îndoială, alta este problema misiunilor la noi, ca în alte țări. Biserica noastră, în urma împrejurărilor de tot felul, e nevoită a-și mărgini activitatea misionară în cadrele țării. Chiar faptul acesta constituie ceva foarte însemnat. Forțele vitale ale bisericii noastre se pot desfășura cu mai multă asiduitate. Nu avem preocuparea de a trimite misionari în alte țări, de cât doar în America. S'ar mai putea vorbi de Jugoslavia, unde nu ar trebui să neglijăm terenul, și de Ungaria, unde situația politică ne stă împotriva.

Uriașele strădanii ale englezilor pentru convertirea păgânilor la creștinism, sânt numai teoretic în sfera preocupărilor noastre. Încă în anul 1792 s'a înființat o

societate misionară engleză. Chiar marele predicator William Carey a plecat în India unde a trebuit să lucreze nespuse de mult, căci avea nevoie să traducă biblia în 44 limbi și dialecte indice. Sămânța aruncată de englezi a trezit și alte țări spre misionarism. În Franța, America, Olanda, Germania etc., s'au ivit societăți misionare. Astăzi în întreaga lume există cca 160 societăți misionare cu aproape 13.000 misionari! Să cugetăm, că în anul 1804 s'a înființat societatea biblică britanică; aceasta a tipărit peste 200.000.000 de biblii în mai mult de 365 de limbi și dialecte.

Să cugetăm, ce lupte au avut să ducă misionarii pentru convertirea păgânilor: să se lupte cu clima, cu lipsa de locuințe, alimente să învețe limbi și dialecte foarte grele. Ei bine, toate aceste greutăți nu există în calea misiunii interne a bisericii noastre. De aceea, de câte ori preotul nostru întâmpină în cursul activității sale oarecare neajunsuri de ordin material sau moral, le poate ușor învinge, dacă le compară cu obstacolele neasemănat mai mari ce le întâmpină misionarul în munca sa de convertire a păgânilor.

Preotul nostru are teren destul pentru munca sa misionară. Nu va zice nimeni că azi toți creștinii ar trăi după glasul Domnului. Mulți au nevoie să fie sfătuiți să nu umble fără de rânduială, cei slabi de înger trebuie mângăiați, cei neputincioși trebuie sprijiniți. Echilibrul moral trebuie restabilit. Numai biserica noastră e capabilă să îndeplinească această misiune.

Ea trebuie să fie cu ochii în patru chiar față de biserica greco-catolică română care acum de curând a cerut să nu mai fie numită decât „catolică”. Misionarismul bisericii noastre sânt convinge, va face, ca toți românii să vină la legea cea adevărată, la ortodoxie. Atunci ne putem îndrepta privirea cu mai multă atenție asupra problemei de convertire a evreilor la creștinism. Căci, în trecut fie zis, avem în țară misiune engleză pentru convertirea evreilor la creștinism sub formă baptistă etc., dar biserica noastră pe acest teren a făcut încă prea puțin.

Predicatori baptiști în Arad. Doi predicatori baptiști, profesorul Gill din Lausanne (Elveția) și Dr. Rusbrooke din Londra, au sosit la Arad. Scopul vizitei lor este să studieze situația baptiștilor din România. Dr. Rusbrooke a declarat presei că România pe nedrept persecută baptiștii, cari nu fac nici o propagandă subversivă. (?) Vom reveni.

Biserica națională din Ceho-Slovacia

Înființarea Bisericii naționale din Ceho-Slovacia, pe ruinele unei Biserici, supuse Papei, este de un interes deosebit pentru noi. Înainte cu un secol, Boemii, ca neam păreau morți. O triplă alianță, alcătuită din pontificul roman Germanii și Casa de Habsburg n'au găsit în Boemia decât cadavrul unei națiuni, pentru ca să facă loc unor himere politice: Dela revoluțiile franceze, o înfiorare trecu și prin neamul ceh, căzut în letargie. Nu mai era o limbă cehă, care să apară și în saloanele bogătaşilor, în societatea aleasă, care nu luă dela Viena numai moda hainei și a petrecerii ci și a parvenirii. La țară, harnicii plugari se luptau cu sărăcia, cu întunecul, dar își apărau tranșeele graiului strămoșesc. Și clasa de sus a găsit, la plinirea vremii — o limbă, un suflet și o inimă bătând viguros în pepturi țărănești. Partidul național a cerut de la început autonomie națională și un nou sistem de grupare a diferitelor naționalități într-o uniune poliglotă. Partidul național ceh a avut și o politică bisericească deschisă: desfacerea de Roma, admiterea căsătoriei preoților, liturgia în limba slavă. Trezirea națională o inspiră cenușa lui Ioan Huss, răscolită de pietate trecutului.

Sub era catolicismului, abandonat azi autoritățile bisericești erau antinaționale și fanatic imperialiste. Loialitatea boemă pe urma căreia profitau toți trădătorii de neam, era deghisată de clerul boem. Biserica avea enorme bogății, de dragul cărora multe fețe bisericești au uitat de cealaltă bogăție a unei biserici: sufletele loiale lui Hristos ale credincioșilor. Pe călătorul din alte părți îl uimește măreția bisericilor din vechea Pragă, poate cele mai frumoase din Europa întreagă. Mănăstirile călugărești și muzeele bisericești dispun de bogății fără pereche.

Rolul bisericii în chestii de educație a fost distructiv. Martirul Huss, unde era pomenit în vreo carte de școală, era acoperit cu cele mai triviale și mai grosolane insulte. În puține locuri și-a bătut joc un cler de trecutului unui neam ca clerul catolic din Boemia habsburgică. Și era atât de decăzut sub toate punctele de vedere, dar i se iertau toate fiindcă susțineau o idee: catolicismul habsburgic. La sate ca și la orașe clerul era concubinar.

Dar, când a căzut tronul habsburgic, germanismul s'a retras, apăsător de păcatele, cari le purta pe suflet. Clerul catolic, rămas fără protectorii seculari, la înființarea republicii trebuia să ia o atitudine.

Unii erau pentru restaurarea trecutului, alții pentru slujirea viitorului. Și aderenți erau pentru ambele soluții. Spiritul național, lovit în obraz atâta vreme birui. Acesta încercă întâi un compromis cu Roma. A fost respins și atunci veni în Sârbia. Episcopul Paulic a fost sfântit pentru Moravia. Relațiile sârbești le încopciau la data apostolilor Metodiu și Ciril.

Reîntoarcerea la sufletul din vârsta prunciei Slavilor creștini convertește la ortodoxie un popor cu viitor.

E părerea Boemilor că Sârbii n'au conceput problema bisericească precum se cuvenia. Ar fi avut un răsunet și în Polonia. Se încrimează, cu tot dreptul, croații și slovenii catolici din Iugoslavia. Noi ierarhi n'au venit deocamdată, și aceasta din cauza machinațiilor politice ale grupului catolic, neînsemnat ce e drept, dar destul de mlădios de a se pleca către orice

partid, care se bazează pe număr și caută să profite cât mai mult și cât mai ieftin.

Deocamdată în Cehoslovacia este o travestire care nu se mărginește numai la oameni. Bisericele se înfățișează cu icoanele și statuetele sacre acoperite cu giulgiu. Apar picturi noi și liturghia o săvârșesc preoții cu fața către ascultători. Liturgia latină e tradusă în limba cehă și modificată. Unii sânt de părere să treacă toate printr-o revisie. Alții afirmă că aceasta e zădărnice. Preoții au abandonat odoarele cele luxoase și le-au redus la un port sacru foarte simplu. E caracteristică introducerea sistematică a chipului lui Ioan Huss, având față în față pe sfântul Gheorghe, ucigând bălaurul.

Credincioșii stau în picioare la slujbă și îngenunchiază după obiceiul ortodox. Se mărturisesc și se cuminecă de trei ori pe an: la Crăciun, la Paști și la festivalul lui Ioan Huss.

Deocamdată au nevoie de o bună organizare.

O parte a Cehoslovacilor s'au atașat «Fraților boemi» secția presbiteriană care numără la 170,000 suflete și au preoți crescuți în apus.

E interesant cum s'a răspândit obiceiul arderii cadavrelor celor răposați după felul morții lui Ioan Huss. Romano-catolicii fac toate sforțările să împiedece înjgheburile unei biserici naționale, independente, fie ortodoxe, fie presbiteriane. Nu le lipsește nici încurajarea dela cei din afară.

(Din: Corespondența externă a organului: The Guardian, — Londra.)

Tr. Scorobet

Primejdie națională

Nu putem decât să luăm act cu plăcere, dacâte ori ni se dă să vedem că și cercurile profane se interesează mai cu dinadinsul de chestiuni de privesc, în primul rând, biserica.

În nrul acum apărut (6—7 din 1923) al publicației «Revista Societății Tinerimea Română», dl A. Lupu-Antonescu se ocupă sub titlul de «Primejdie națională» de o latură gravă, care privește educația de astăzi a tineretului român.

Dl Antonescu, în același timp și inspector general secundar, aduce câteva probe despre neîntrerupta propagandă proselitistă a fraților noștri uniți. Și adevărat, este vorbă despre propagandă făcută de pe catedra școalelor secundare și normale. Eată cuvintele autorului:

«Din probele de mai jos ne putem convinge că catihetii greco-catolici urmăresc proselitismul prin școală, și-l urmăresc cu mijloace condamnabile, insultând și ponegrind credința și biserica greco-orientală, în lecțiuni, cum o fac și în propaganda din afară de școală. Probele le iau din manuale didactice pe care le întrebunțează în școală. Am dinainte două manuale pentru studiul religiunii:

1. «Noțiuni de istorie, liturgică și constituție, manual de religie pentru clasa IV, a școlilor secundare și pentru învățământul profesional, de Dr. Nicolae Brânzeu. Lugoj 1921. Tipografia națională».

2. «Istoria Bisericii Universale», cu deosebită privire la istoria bisericii românești-uniți cu Roma, de Ioan Georgescu, profesor la liceul din Beiuș și la școala normală unită din Oradea-Mare. Cu ilustrațiuni, aprobată de autoritățile bisericești. Pentru cursul superior al școalelor secundare, normale etc., și marele public cetitor. Blaj 1921. Ed. tipografiei seminarului teologic».

«Eată ce citim noi, citește publicul și citesc școlarii, și propovăduiesc catihetii greco-catolici români de pe catedră:

În primul manual, la pag. 30 sub titlul: Urmările neunirii la Români:

a) «(Românii neuniți) și-au pierdut limba și ritul latin din biserică și în viața de stat, ajungând din popor Român cel din urmă dintre popoarele din Balcani».

b) «Cultura ce a făcut-o biserica ortodoxă ori neunită la noi, a fost absolut străină; și în toate vremile bisericanii au lucrat puțin pentru interesele naționale românești».

c) «Viața călugărească a decăzut cu totul, preoții erau lipsiți de cultură, se făceau ca și Episcopi pe bani, numai ca să scape de robotă».

«Între astfel de împrejurări nu e de mirare că poporul românesc a rămas în cel mai negru întineric al neștiinței și superstițiilor».

Urmează apoi trei pagini de explicații și apretieri a căror idee dominantă este că: «nu numai în cele culturale, dar și în cele politice, biserica era dușmana neamului», și a căror încheiere sună astfel:

«Dacă am fi rămas uniți cu Roma, s'ar fi putut întemeia la Dunăre un nou stat latin, asemenea statelor latine din apus».

În al doilea manual, la pag. 183 și următoarele de sub titlul «Biserica Românească», după ce trecuse în revizie biserica ortodoxă din toate țările ortodoxe, urmează:

«Precum vedem, toate bisericile ortodoxe sufer de aceeași vîrf de naștere, moștenite din Bizanț: aservire completă puterii de stat, sterilitate desăvârșită în cele religioase și culturale, lipsă de continuitate și consecvențe și, în urmare demoralizare totală. În niște biserici ca aceste, unde a perit duhul dător de viață, nu se prea pot ivi nici caractere adevărat creștine și cu atât mai puțin, sfinți; fiindcă, văzând fiii acestor biserici că ele nu se conduc după principiile proprii ale creștinismului ci după efemere interese politice, ei se descurajază și capitulează în lupta pentru ideal. Aceste biserici vor fi instituții «de stat», vor cânta Tedeumuri și vor face ceremonii la diferite solemnități, dar se vor mărgini numai la atâtea: de a fi simple locașuri decorative fără ideal și inițiativă proprie».

Scăparea din această josnicie, biserica greco-orientală a românilor n'o poate găsi, — continuă autorul profesor, — de cât «într'un spriin în afară de stat, într'un centru independent și cu o organizație universală», într'un cuvânt «din autocefală să devină cristocefală».

«Din citatele de mai sus, vedem lămurit, spiritul în care sânt scrise aceste manuale. Autorii nu se mulțumesc să prezinte fapte istorice în succesiunea lor brută, ci se dau la aprecieri jignitoare, la îndemnări nepermise și la sfaturi iezuitice, în scopul de a câștiga noi aderanți pentru confesiunea lor. Pentru aceasta autorii nu neglijă minciuna, nici ironia. În întreaga lucrare sântem tratați deeretici, a căror scăpare se află numai în sânul Romei, și or de câte ori vine vorba despre noi, susțin că biserica noastră este, prin ea și prin persoanele care o servesc, degradată și imorală. Opera autorilor de manuale didactice o completează și o perfecționează catihetii pe care li numesc profesori eparhiile fără nici un control al Ministerului, dar pe care-i plătește cu salarii mari statul. Dar nu de bani ne preocupăm noi, ci de suflete».

«Această metodă de a profesa, infiltrază în suflet nu numai înclinații religioase, dar și deosebiri naționale. Biserica fiind un factor național, de superioritatea ei se leagă, firește, un sentiment de mândrie că li aparții; dacă se face continuu proba inferiorității bisericii greco-orientale, mândria de a aparține uneia și rușinea de a aparține celeilalte, vor despărți naționalicește pe români, mai mult decât diferențele confesionale. Și mai este un motiv pentru care cerem să se ia măsuri și în privința manualelor și împotriva propagandiștilor de pe catedră: este respectul reciproc pe care îl datorim fiecare confesiune fiecărei confesiuni. Avem dreptul să cerem dela greco-catolici cel puțin atâtea respect către biserica noastră, cât este în natura noastră a greco-orientalilor și cât cultura noastră și evoluția vremurilor ne îndatorează să-l arătăm față de confesiunile necreștine, ale școlilor din instituțiile noastre publice».

La începutul aceluiaș articol, dl A. Lupu-Antonescu spune că altădată va arăta «cum cele două confesiuni (ortodoxă și unită) se vrășmășesc între dănele, și cum amândouă (?) vrășmășesc școalele statului, făcând prin conducătorii lor propagandă împotriva acestuia», a statului.

Observăm că după cea mai bună cunoștință a noastră, nici unul din conducătorii bisericii ortodoxe nu face asemenea propagandă, (ar însemna să fim timbrați ca trădători de țară!); dimpotrivă, căutăm orce prilej pentru lucrarea armonică cu organele de stat român.

În colo, cât pentru proselitismul unit, de care vedem că sânt îngrijorați nu numai preoții, ci și profanii, noi am adus și până acum probe înveredate.

Și vom mai aduce.

Învățăturile Mântuitorului și șovinismul

Maghiarii dela Budapesta continuă, cu neșpus exces de râvnă, propaganda iredentă și nu se dau înlături de-a întrebunța orce mijloc pentru a insulta poporul românesc, armata lui, limba și credințele lui.

Propagandă iredentă se face chiar și prim falsificarea cărților religioase, și în special a Bibliei. Autoritățile noastre civile au confiscat mai multe publicațiuni de astfel de propagandă.

Una din cărțile confiscate în mai multe exemplare este și *Bibliai Történetek* (Fragmente din Biblie). Această carte, — cum aflăm din ziare clujene, — cuprinde în total zece capitole, dintre care nouă, au un conținut religios, ceea ce face să se creadă că întreaga carte este carte creștinească. Dar, capitolul de încheiere, al zecelea, desvâlue scopul pentru care a fost întocmită. Astfel, capitolul are titlul: «Isus își plânge patria sa», ca și când Isus ar fi avut o patrie și învățătura lui ar fi fost mărginită de granițe. În cuprinsul capitolului se spune: «Isus n'a plâns pentru că moare, ci pentru că vedea dărâmându-se temeliiile țării lui. I-a părut rău, a plâns și ne învață prin aceasta cât de mult trebuie să me iubim patria». Pentru dnii dela Budapesta, învățătura lui Isus nu este învățătura dragostei și înfrățirii între oameni, ci e naționalistă, rășboinică și șovinistă. În aceeaș carte, pe aceeaș pagină cu capitolul «Isus își plânge patria sa», urmează poeziile: Himnusz și Szózat.

La Oradea-Mare s'a confiscat, dela librăria Clain, un număr de 25,000 exemplare din biblia (carte de rugăciuni), tipărite la Debrecin. În această carte, intercalate printre textele religioase, se găsesc: Imnul național maghiar (Himnusz) la pagina 225; și Imn (Szózat) la pagina 227 și Cântec (Enek), la pagina 475. În acest cântec sânt versuri ca acestea, versuri în care se arată că aici este patria ungară răpită de dușmani: «Dar tu, Doamne, nu pentru aceasta l-ai adus aici (în Ardeal) pentru că această patrie pe care el (poporul ungar) o iubește atât de mult, să i-o răpească dușmanii».

În numeroase cărți de literatură, știință, apărute în Budapesta în anii din urmă, se fac aceleași mistificări și bașjocuri la adresa României. Sânt și înjurături atât de triviale, încât nu pot fi reproduse textual.

În mare hal au ajuns vecinii noștri neastâmpărați....

Din despărțămintele Asociației clerului „A. Șaguna”

Cercul I religios, despărțământul *Făgăraș* al Asociației clerului «Andrei Șaguna», în anul acesta 1923 își va desvolta activitatea după următorul program:

1. Pentru parohiile *Boholț* și *Galați*. În Duminica a 7-a a SS. Părinți, preoțimea aparținătoare acestui: cerc 1. Nicolae Borzea (Făgăraș), 2. Dumitru Purece (Făgăraș), 3. Traian Păcală (Făgăraș), 4. Vasile Stoicane (Făgăraș), 5. Valeriu literat (Făgăraș), 6. Matei Răduț (Făgăraș), 7. Miron Neagu (Făgăraș), 8. Vasile Floca (Făgăraș), 9. Nicolae Clonția (Beclean), 10. Ilie Sechel (Luța), 11. Nicolae Aron (Galați), 12. Gregore Aron (Galați), 13. Gheorghe Șolca (Calbor) și 14. Ioan Comora (Boholț), cei de sub 1, 8, 9, 10, 11, 13 și 14 ca membri obligați, ear cei de sub 2, 3, 4, 5, 6, 7, și 12 ca invitați, dimpreună cu învățătorii și cântăreții bisericilor, provăzuți cu stihare și celelalte vestimente de serviciu divin, se vor prezenta la Locul după dealul Galațului, numit «La mănăstire», pe teritoriul comunei Boholț, unde peregrinează în procesiune poporul credincios din toate satele vecine, și unde la 9 ore dimineața se va face Liturgia pe locul mănăstirii din secolul al 15-lea «Macarie», Galaciensis episcopos.

Va predica pâr. protopop Nicolae Borzea: Despre însemnătatea rugăciunii, explicând textul evangheliei zilei: «Eu am dat lor cuvântul tău, și lumea la urât pe el, căci nu sunt ei din lume, precum Eu din lume nu sunt» (Ioan cap. 17 st. 14). Predica se va preda biuroului în scris.

Cu ocaziunea acestei serbări religioase, Reuniunea femeilor ortodoxe din Galați aranjează în apropierea mănăstirii o petrecere populară, la care se invită toate celelalte reuniuni de cultură din satele vecine. Scopul reuniunii de femei este curat bisericesc.

La caz de timp nefavorabil, serbarea religioasă va avea loc în biserica și școala din Ga-

lați, și în școală se va ținea conferință populară de același predicator, după amiază petrecerea Reuniunii de femei va urma în sala mare a biroului comunal din Galați; — și atunci, pentru parohia Boholt, cercul religios va face rugăciune la mănăstire, eventual în biserica ortodoxă din Boholt la Sf. Ilie, în 20 Iulie v. 2 August n. 1923 unde va predica Nicolau Aron, desfășurând cuvintele Sf. apostol Iacob: «Nu oftați unul asupra altuia fraților, ca să nu vă osândiți, iată judecătorețul înaintea ușilor stă... Ilie cu rugăciune s'a rugat ca să nu ploaie... și iarăși s'a rugat, și cerul a dat ploaie, și pământul a crescut roada sa». Conferință populară în școala din Boholt de același predicator.

II. Pentru parohia Făgăraș. — În Lunea Rusaliilor, în 15/28 Mai 1923 de toți aceeași preoți amintiți sub punctul I liturgie în biserica ortodoxă din Făgăraș la ora 10 înainte de amiază. Va predica Gheorghe Șolca, desfășurând textul evangheliei dela Ioan cap. 7 st. 37: «De însetează cineva, să vie la mine și să bea» și st. 43 «Și împărțiere între popor s'a făcut pentru dânsul». După finirea slujbei în biserică conferință populară în școală de același predicator.

III. Pentru parohia Beclean. În Dumineca a 3-a după Rusale, în 4/17 Iunie 1923 preoții obligați, cu ajutorul și al profesorului Valeriu Literat, liturgie la 10 ore dimineața în biserica locală, eventual și maslu la hotar. Va predica Valeriu Literat, în absența acestuia Nicolau Aron, desfășurând textul evangheliei dela Matei cap. 6 st. 22: «Luminătorul trupului este ochiul: deci de va fi ochiul tău curat, tot trupul va fi luminat» și st. 23 «iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat, — deci dacă lumina, care este întru tine, este întunecată, dar întunecatul cu cât mai mult». După finirea slujbei în biserică, eventual și a «maslului» la hotar, conferință populară în școala de același predicator.

IV. Pentru parohia Calbor. În ziua de Sânz'ene, Nașterea sf. Ioan Botezătorul în 24 Iunie v. (7 Iulie n.) 1923, de toți preoții obligați, liturgie la 10 ore dimineața în biserica ortodoxă din Calbor. Va predica Vasile Floca, despre urmările necredinței, explicând textul evangheliei zilei dela Luca cap. 1 st. 20: «Și iată vei fi tăcând, și neputând a grăi, până în ziua aceea ce vor fi acestea, pentru-că n'ai crezut cuvintelor mele, care se vor împlini la vremea lor». După liturgie, conferință populară în școală și conferință generală a cercului religios despre întreaga sa activitate din anul acesta 1923.

Făgăraș, 24 April 1923.

Nicolau Borzea N. Aron Vasile Floca
președinte vice-președinte secretar

NB. Preoților obligați li se vor subscrie câte o chitanță de 50 lei diurn și spese de călătorie pentru participare la aceste servicii peste tot: cei cari vor neglija participarea, vor fi pedepsiți cu câte 50 lei, iar la conferințele populare se vor distribui poporului cărțile de rugăciuni, cu prețuri mici, ce vor incurge în fondul despărțământului Făgăraș, din care vor fi procurate.

Nr. 3544.

Notificare oficială

Ministerul cultelor acordă gradație după cinci ani, făcuți în slujba bisericii, ca preoți sau ca învățători. Cei ce sânt îndreptățiți la prima gradație vor înainta imediat la consistor dovada oficială a intrării în slujba bisericii și a funcționării fără întrerupere. Pentru cei ce au gradații și timpul de cinci ani, încheiat înainte de 1 Aprilie, se va cere promovarea automată, fără cerere nouă. Se acordă numai patru gradații, respective dublarea salariului de bază.

Fiecare gradație aduce un spor de 25% la salariul de bază.

Oficiul consistorial de contabilitate

Măsuri radicale

(x) În orice regiune a binecuvântatei noastre țări se învârtă omul acum la început de primăvară, poate să vadă de-o parte sămănăturile verzi ale grâului de toamnă și ogoarele negre ale celui de primăvară, — puține vor fi locurile nelucrate; — dar, de altă parte, intrând cineva și prin lumea satelor și orașelor, va zări cu multă durere sufletească și nu puțină îngrijorare, numărul enorm al cârciumelor, unde se risipește atâta ban și atâta sănătate.

Oricine poate vedea cu ochii, cum alcoolismul sapă la temelii neamului nostru. Impotriva acestui vrășmaș zadarnice rămân toate sfaturile și îndemnurile bune, ce se dau cu graiul și scrisul mirenilor și ale preoților.

Aici nu pot să ajute, decât măsuri radicale; și adevărat — întocmai ca în America și poate în Anglia, — înfăptuirea de *legi*, prin care atât fabricarea alcoolului, cât și punerea în vânzare a băuturilor alcoolice sânt oprite și contravenienții pedepsiți.

Este vorba să alegem: între binele cârciumarilor, și între viitorul acestei țări.

Să fie alegerea atât de grea?

Sau să aibă cârciumarii atâta înrăurire sus și jos, pretutindeni, încât să împedecă votarea de asemenea legi salutare?

În cazul acesta am fi vrednici, în adevăr, de soarta ce se cuvine tuturor ființelor certărețe și zăpăcite...

Să stăm strâmb, și să judecăm drept.

O aniversare

Personalul Tipografiei arhidiecezane din Sibiu a sărbătorit Sămbătă în 28 Aprilie a. c. aniversarea împlinirii a 50 ani de vârstă a dlui *George Poponea*, conducătorul tehnic al tipografiei. Din acest prilej s'a aranjat o *convenire intimă* în cinstea jubilarului și a familiei Dsale.

La convenire au mai participat pe lângă personalul tipografiei și membrii comitetului Reuniunii meseriașilor români din Sibiu și membrii corului bisericesc, la cari jubilarul ocupă locul de președinte; la această convenire s'au rostit mai multe vorbiri. Întâi a vorbit culegătorul tipograf Stefan Duca, scoțând la iveală meritele jubilarului în calitate de conducător al tipografiei, pe care o conduce de 18 ani, aducându-i felicitările personalului. Dl Candid Popa, revizor școlar, în calitate de dirigent al corului bisericesc, l-a felicitat în numele membrilor acestui cor. Dl Ioan Stanciu, viceprezidentul reuniunii meseriașilor români din Sibiu, a scos la iveală meritele dlui George Poponea câștigate în sinul Reuniunii în timp de peste 30 de ani, întâi ca bibliotecar, apoi secretar, viceprezident, ear acum în timpul din urmă, ca președinte, felicitându-l călduros în numele membrilor comitetului și al membrilor ei. Frumos au mai vorbit dl Isidor Dopp, învățător și dl Petru Feldiorean, măiestru pantofar în Sibiu. Toturor vorbitorilor le-a răspuns adânc emoționat dl G. Poponea într-o vorbire mai lungă, mulțumind de cinstea de care e făcut partaș și de atențiunea ce s'a dat acestui eveniment din viața dsale, promițând, că precum în trecut, așa și în viitor își va pune modestele puteri în serviciul binelui obștesc. Pe urmă s'a petrecut încă câteva ore în cea mai perfectă armonie și voie bună.

Muncitorul.

Știrile zilei

Predică în catedrală. Dumineca trecută a ținut în biserica noastră catedrală, la finea sfintei liturghii, o frumoasă predică dl G. Maior catihet la școala normală «Andrei Șaguna».

Dl ministru de justiție, Florescu, a sosit Sămbătă la Sibiu pentru a vizita tribunalul de aici și alte instituții publice. Ieri, Duminecă, dl ministru, a asistat la serviciul divin în catedrală.

Statistică. Ministerul cultelor a luat inițiativa pentru alcătuirea unei statistici a parohiilor, protopopiatelor, personalului consistoriilor epariale, mănăstirilor, institutelor teologice etc. spre a se tipări într'un anuar al tuturor cultelor din România. Astfel de lucrare e de dorit să se tipărească cât mai curând.

Excluderi. Decanatul facultății de medicină dela universitatea din Cluj, a șters din matricula universității pe 97 de evrei, unguri și ruși, cari s'au înscris în mod ilegal, cu acte false sau fără dovada de cetățenie. Cei mai mulți dintre excluși sânt *evrei* basarabeni sau din Ungaria, veniți în țară pe căi neîngăduite. Scoțându-i din universitate, decanatul facultății de medicină a dat studenților creștini o mică satisfacție.

Americanii despre germani. Un mare ziar american a pus cititorilor săi întrebarea, dacă ocuparea Ruhr-ului este mijloc îndreptățit pentru a obține despăgubirile de război. Răspunsurile au fost: 57 la sută afirmative, și numai 26 la sută negative, ear restul de 17 împreună cu rezerve.

Pentru preoți. Societatea *Crucea* (București, Calea Moșilor 161) pune la dispoziția preoților, cari călătoresc la București, camere gratuite pentru dormit. Doritorii se pot anunța din vreme.

Comentar! Despre fostul împărat al Germaniei Wilhelm II, vestesc ziarele nemțești că pregătește un voluminos comentariu al Bibliei. Este foarte bine ca omul să se intereseze cu din adinsul — deși poate cam târziu — de afacerile religioase.

Curățenie. Direcțiunea Generală a Căilor Ferate Române a dat nou ordin pentru curățenia în trenuri. Pentru călătorii, cari nu păstrează curățenia în trenuri, adică: fac murdării pe jos, aruncând rămășițe de mâncări, mucuri de țigări sau or ce alt gunoi precum și învelișul murdar în care au fost mâncările, sau le ascund pe sub canapele, pentru a nu face nevăzută murdăria prea bătătoare la ochi, — *pedeapsa se sporește dela 40 la 100 lei*, având a plăti și prețul stri caciunilor făcute la vagon.

Teatru românesc în Sibiu. Compania artistului Tony Bulandra a jucat întâia oară, în Sibiu, în seara de 26 l. c. S'a reprezentat celebra piesă *Pui de vultur*, scrisă de Rostand. Drama, tradusă în frumoase versuri românești, zugrăvește zbuciumul nenorocitului fiu al lui Napoleon. Acest rege al Romei încă din leagăn, ajunge după căderea marelui său părinte un mic duce de Reichstadt, închis și bine păzit în Scönbrunn-ul Austriei, de aici încearcă să fugă în Franța, unde numele lui Bonaparte își mai păstra credincioși admiratori. Palidul duce, în însușirile sale generoase, n'avea însă nimic din stăruința de fier a tatălui său; afară de aceasta, era slăbit de o boală seacă și în curând aceeași boală venea să-i facă sfârșitul dureros în mijlocul unei lumi cu totul străine de aspirațiile lui. Tălmăcirea piesei lui Rostand, prin artiștii companiei Bulandra, s'a făcut păstrând stilul de recitare al școalei vechi. Multă căldură și pompă în vorbire au produs deliciul unei părți însemnate din publicul asistent, dar nu același efect la cei obișnuiți în teatrul de astăzi cu simplitatea și naturalul chiar și la piese în stil romantic. Neapărat artiștii Tony Bulandra și Bălățeanu sânt talente de seamă cu organe sonore și puternice, sânt puteri care ar face renume ori cărei scene din orașele mari... Teatrul nostru cu acest prilej a fost tixit și trupa teatrală mult aplaudată (x).

„ALBINA“ institut de credit și de econ., Sibiu

Aducem la cunoștința dlor acționari ai Institutului nostru, că am început preschimbarea titlurilor provizorii cu acțiuni definitive de Lei 500.— nominalul, adică pentru 5 acții vechi, una nouă.

Depunerea titlurilor provizorii se poate face atât la Centrală, cât și la oricare din Sucursalele noastre.

Acei acționari cari nu posed un număr de acțiuni divizibil cu 5, pot procura prin noi acțiuni necesare pentru completare, pe cursul de emisiune de Lei 180.—.

(57) 1—3

Direcțiunea.

Dr. Ioan Stefanescu

Specializat la Viena în: boale de piele și venerice

Sibiu, Str. Tribunalului Nr. 14, Etagiul I

Consultații pentru boale de piele, venerice, urologie și cosmetică: 9—11, 2—4

„DACIA“, institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii societate pe acții «DACIA» din Orăștie, prin aceasta se invită la

a XXI-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 10 Maiu 1923, la ora 10 a. m., în localul institutului.

PROGRAM :

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul anual al Direcțiunii, bilanțul anului 1922 și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Stăvirea sumei capitalului social cu noua emisiune.
4. Modificarea §-lor 6 și 29 din statute.
5. Alegerea membrilor în comitetul de supraveghiere.
6. Alegerea membrilor în Direcțiune.
7. Eventual alte propuneri întrate conform statutelor.

Acționarii, cari doresc a lua parte la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, au să depună acțiunile și plenipotențele la cassa institutului, în înțelesul §-lui 20 din statute, cel puțin în prețuia adunării generale.

Orăștie, la 14 Aprilie 1923.

Direcțiunea.

ACTIVA.

Bilanț cu 31 Decemvrie 1922

PASIVA.

	Lei	b.
Cassa în număr	79,901	65
Efecte publice	29,932	66
Imprumuturi pe cambii cu giranți	326,481	50
Imprumuturi cu cambii cu acoperire	52,278	—
Mobilier	15,025	—
Debitori	12,000	—
Conturi Curente	13,441	57
Timbre, proteste și vadiu anticipat	2,866	85
	531,927	23

	Lei	b.
Capital social	50,000	—
Fond de rezervă	16,757	17
Depuneri	450,955	71
Dividende neridicate	1,218	50
Pro-Diversi	1,564	16
Depositi	260	71
Conturi Curente	3,750	—
Profit transpus	1,217	94
Profit curat	6,203	04
	7,420	98
	531,927	23

DEBIT.

Contul Profit și Perderi

CREDIT.

	Lei	b.
Interese	23,726	89
Spese	14,176	89
Contribuții	4,809	18
Profit transpus	1,217	94
Profit curat	6,203	04
	50,133	94

	Lei	b.
Profit transpus	1,217	94
Interese și Provizii	48,916	—
	50,133	94

Orăștie, la 31 Decemvrie 1922.

Dr. Aurel Muntean m. p.,
președinte.

Buzdugan m. p.,
director.

Pentru contabilitate: G. Cușută m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Orăștie, la 12 Aprilie 1923.

Constantin Dăncilă m. p.

Ioan Lăzăroiu m. p.

„MATCA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Tebea

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «MATCA», sunt invitați prin aceasta la

a XIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în sala festivă dela hotelul din Baia de Criș, la 14 Maiu st. n. 1923, la 2 ore p. m., cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Constatarea numărului acționarilor și al acțiunilor pe cari le reprezintă.
2. Denumirea alor 2 notari și 2 scrutători.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere pe anul expirat 1922 și aprobarea bilanțului.
4. Decidere asupra propunerii direcțiunii cu privire la împărțirea profitului curat.
5. Urcarea capitalului societății.
6. Darea absolutorului direcțiunii și comitetului de supraveghiere pe 1922.
7. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere.
8. Alegerea unui membru în direcțiune pe un period de 3 ani.
9. Alegerea comitetului de supraveghiere.

Acționarii au a și prezenta acțiunile conform §-lui 20 din statute. Femeile se reprezintă prin plenipotență, minorii prin tutori, curanzii prin curatorii lor, societățile prin reprezentanții lor legali.

Tebea, la 16 Aprilie 1923.

Direcțiunea

Activa

Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1922

Pasiva

	Lei	b.
Cassa	155,281	55
Cambii	419,353	50
Obligațiuni	31,154	50
Efecte	6,392	50
Realități	189	60
Conturi curente	669,397	22
Debitori	1,838	35
Mobilier	500	—
	1,254,107	22

	Lei	b.
Capital societății	42,000	—
Fond de rezervă	42,000	—
Fond special de rezervă	13,094	08
Depuneri	881,989	96
Creditori	268,540	—
Dividendă neridicată	4,195	75
Dare de solvit	5,545	80
Interese anticipate	10,000	—
Profit curat	16,741	63
	1,284,107	23

Debit

Contul Pierdere și Profit

Credit

	Lei	b.
Interese la depuneri	46,215	62
Interese la creditori	23,832	45
Salare	7,000	—
Marce de prezență	1,360	—
Dare	4,206	72
Spese	440	—
Profit curat	16,741	63
	99,796	42

	Lei	b.
Profit transpus	725	47
Interese	57,412	70
Provizie	41,658	25
	99,796	42

Tebea, la 31 Decemvrie 1922.

Ioan Indreiu m. p., dir. executiv.

DIRECȚIUNEA:

Iosif Tisu m. p., preș. Aurel Barna m. p. Floarea Ioachim m. p. Petru Câmpian m. p.
Nicolae Mateiu m. p., vice-preș. Petru Stanciu m. p. Marcu Huțu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine.

Tebea, la 16 Aprilie 1923.

Ioan Bolețiu m. p., preș.

Pavel Lazar m. p.

Athanasie Brana m. p.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.